

Izveštaj s održanog okruglog stola u Vukovaru, 17.listopad 2012. “Civilne žrtve rata – kako do obeštećenja i pravde?”

Vukovar, Hotel Lav, srijeda 17. Listopada, 16:25h.

Okrugli stol neposredno su posjetili mnogi lokalni i nacionalni mediji, imajući priliku o problematici pitati same žrtve rata, predstavnike/ice udruga i organizacija civilnog društva, pomoćnicu Ministra branitelja, dok je izostala prisutnost političkih predstavnika, izuzev vijećnika SDSS-a, s isprikom gradonačelnika grada Vukovara, zbog neodgovodivih obveza u Hrvatskom Saboru. Bila je to i prilika za druženje volontera/ki te voditelja/ica projekta pet partnera organizacija na projektu „Zajedno za prava svih žrtva rata...“, od Bjelovara i Pakraca, do Zagreba, i Grožnjana, tj. ovom prilikom iz Skopja.

Miren Špek, Centar za mir

Nazočne je pozdravio **Miren Špek**, ispred Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, organizatora okruglog stola u Vukovar-u.

Vesna Teršelić (DOCUMENTA)

Ukazala je na važnost borbe za prava na istinu, pravične sudske postupke za sve ratne zločine, te prava na reparaciju. „U RH još uvijek ne postoje institucije koje garantiraju zaštitu ovih prava.“

“Žrtve su predugo čekale”; ciljevi : priznati prava žrtava, tražiti da se promijene zakoni, učiniti garanciju statusa civilnim žrtvama, i to bez obzira tko je na vlasti, a naglasila je kako se godinama izbjegava procesuiranje ratnih zločina, ili su procesi suđenja za ratne zločine veoma spori, dok je položaj civilnih žrtava stravično loš.

Problem slabog odaziva političara; a na goruća pitanja ne dobivaju se odgovori. Rezultat je kako najveći teret podnose stradalnici i osobe koje još uvijek traže članove svojih obitelji (očekujući pomoć od Ministarstva).

Ovaj projekt financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
Štrigina 1a, 100000 Zagreb
zaklada.civilnodrustvo.hr

Documenta
Centar za suočavanje s prošlošću
Selska cesta 112c
HR-10000 Zagreb
Tel: 01 457 23 98
Fax: 01 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MIRamIDA Centar
Regionalne razmjene
mirovnih iskustava
Mate Gorjana 2
HR-52429 Grožnjan
Tel/Fax: 052 776 011
miramida@zamir.net
www.miramida.org

Udruga osoba oštećenih
terorističkim djelovanjem
“Pravda”
Dr. Ante Starčevića bb
HR-43000 Bjelovar
Tel: 043 213 018
Fax: 043 213 018
jovica.brkic@bj.t-com.hr

Centar za mir, nenasilje i
ljudska prava Osijek
Augusta Senoe 6
HR-31000 Osijek
Tel: 031 206 886
Fax: 031 206 889
centar-za-mir@centar-za-mir.hr
www.centar-za-mir.hr

Centar za podršku i razvoj
civilnog društva “Delfin”
Matije Gupca 7
HR-34550 Pakrac
Tel: 034 411 780
Fax: 034 411 780
delfin@zamir.net
www.delfin-pakrac.com

„Zajedno za prava svih žrtava rata - osnaživanje organizacija civilnog društva za istraživanje činjenica i zagovaranje obeštećenja.“

Dogradonačelnik Vukovara:

„Vukovar kao ponajbolji primjer ratnih razaranja, no postoji pomak u vidu zajedničkog suživota, ali vrlo je skroman.“

Iskazao je kako vjeruje da će ovaj skup potaknuti nastojanja da se svatko privede pravdi i da žrtve dobiju odgovore na svoja pitanja.

Nakon uvodnih govora, **Igor Roginek** (DOCUMENTA) upoznao je prisutne s projektom *Osobna sjećanja na rat*, te prikazao (video projekcije) u kojoj su tri sugovornika iznosila svoja ratna iskustva te iskustva kao civilne žrtve rata s područja istočne Slavonije.

Namjerava se afirmirati osobna sjećanja svih zainteresiranih svjedoka i svjedokinja povijesnih zbivanja u Hrvatskoj i sačuvati ih od zaborava.

Uvod je to sesiji **prema društvenoj solidarnosti s žrtvama** na kojoj su govorili : **Ljiljana Gehrecke**, Europski dom Vukovar

Katarina Kruhonja, Osijek, **Goran Božičević**, Miramida Centar Grožnjan/Skopje, a izostala je prisutnost pozvane **Biljane Borzan**, Hrvatski sabor (SDP)*

Ovaj projekt financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Štrigina 1a, 100000 Zagreb
zaklada.civilnodrustvo.hr

Documenta
Centar za suočavanje s
prošlošću
Selska cesta 112c
HR-10000 Zagreb
Tel: 01 457 23 98
Fax: 01 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MIRamIDA Centar
Regionalne razmjene
mirovnih iskustava
Mate Gorjana 2
HR-52429 Grožnjan
Tel/Fax: 052 776 011
miramida@zamir.net
www.miramida.org

Udruga osoba oštećenih
terorističkim djelovanjem
"Pravda"
Dr. Ante Starčevića bb
HR-43000 Bjelovar
Tel: 043 213 018
Fax: 043 213 018
jovica.brkic@bj.t-com.hr

Centar za mir, nenasilje i
ljudska prava Osijek
Augusta Senoe 6
HR-31000 Osijek
Tel: 031 206 886
Fax: 031 206 889
centar-za-mir@centar-za-mir.hr
www.centar-za-mir.hr

Centar za podršku i razvoj
civilnog društva "Delfin"
Matije Gupca 7
HR-34550 Pakrac
Tel: 034 411 780
Fax: 034 411 780
delfin@zamir.net
www.delfin-pakrac.com

Eugen Jakovčić (DOCUMENTA)

Naveo je kako je Documenta potaknuta u razgovorima s ljudima, krenula u kampanju (7 televizijskih spotova), jer ne postoji društvena solidarnost prema žrtvama, a naglašava i problem visokih sudskih troškova koji dodatno opterećuju žrtve.

Naglasio je i važnost intenzivne komunikacije s institucijama.

Ljiljana Gehrecke (EUROPSKI DOM VUKOVAR)

Poručila je kako će se povijest ponavljati sve dok se ne osvjestimo. Na pitanje ŠTO UČINITI?, naglašava ublažiti bol žrtvama (problem manjka empatije za nematerijalne nedaće), ali i činjenicu da žrtva često ne želi pomoć (Europski dom VU već 12 godina nudi pomoć žrtvama, ali odaziv je slab). Također treba mijenjati okolnosti u kojima živimo i to u dva vida- politike (nema političkog ozračja koje potiče na to da vidimo patnju; nismo spremni sa suosjećanjem saslušati žrtvu) i znanosti (nisu poznati znanstveni radovi koji se bave ovim problemom) „Trebalo otvoreno razgovarati o problemu patnje i otvoreno razgovarati o kampanji kako bi se napokon razriješio odnos žrtve i počinitelja“.

Katarina Kruhonja, Osijek

Naglasila je kako je važno je održati zajedničku platformu, a kampanja je civilizacijski iskorak i napor, jer se još uvijek nalazimo u gabaritima povijesti koja se ne bavi pojedincem

„Kampanja je važan iskorak, jer se žrtvama priznaje njihov položaj – njihove priče su i naše priče.“

“Prateći suđenja, shvatila sam kako je pravo civilnih žrtava dokinuto samom sporošću sudskih postupaka.”

Zaključila je s nadom se da će priča i iskustva civila izbrisati granicu između "naših" i "vaših".

Goran Božičević (MIRAMIDA)

„Svjedoci smo diskriminacijama, nasilju, ali koliko smo spremni raditi da se spriječe ratovi i nasilja?“

Ukazao je kako bi trebalo poraditi na preispitivanju pojma žrtve, kad postoji osoba svojim imenom.

Naglasio je kako godinama vodi radionice s braniteljima s „obje“ strane te kako i nakon 20 godian postoje rane na kojima treba raditi.

Okrugom stolu prisustvovali su zainteresirani volonteri/ke Centra za mir, nenasilje i ljudska prava, istraživači/ice Documente – Zagreb, predstavnik i volonterka Odjela za podršku svjedocima i žrtvama na Županijskom sudu u Osijeku, sudac Županijskog suda u Vukovaru, te zainteresirani građani.

Sesija – od stradanja do pravde započela je obrnutim redoslijedom od onoga predviđenim programom, pa su osobna iskustva civilnih žrtava rata poput onoga **Mirka Kovačića**, iz Vukovarskih majki, civil ; žrtva rata, ostao bez zeta; zarobljenik u logoru; nikakvu naknadu nikada nije dobio. Sam je izgubio mnogo materijalnih stvari koje je stvarao cijeli svoj život. Danas ima mnoge unuke i praunuke no smatra da treba graditi bolju budućnost.

Ovaj projekt financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

Štrigina 1a, 100000 Zagreb
zaklada.civilnodrustvo.hr

Documenta
Centar za suočavanje s
prošlošću
Selska cesta 112c
HR-10000 Zagreb
Tel: 01 457 23 98
Fax: 01 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MIRamiDA Centar
Regionalne razmjene
mirovnih iskustava
Mate Gorjana 2
HR-52429 Grožnjan
Tel/Fax: 052 776 011
miramida@zamir.net
www.miramida.org

Udruga osoba oštećenih
terorističkim djelovanjem
"Pravda"
Dr. Ante Starčevića bb
HR-43000 Bjelovar
Tel: 043 213 018
Fax: 043 213 018
jovica.brkic@bj.t-com.hr

Centar za mir, nenasilje i
ljudska prava Osijek
Augusta Senoe 6
HR-31000 Osijek
Tel: 031 206 886
Fax: 031 206 889
centar-za-mir@centar-za-mir.hr
www.centar-za-mir.hr

Centar za podršku i razvoj
civilnog društva "Delfin"
Matije Gupca 7
HR-34550 Pakrac
Tel: 034 411 780
Fax: 034 411 780
delfin@zamir.net
www.delfin-pakrac.com

gore lijevo slika : Radojka Mrkić, Mirko Kovačić , slika desno : Zemina Jaroš

Radojka Mrkić (Udruženje 'Protiv zaborava', Vukovar)

Iskazala je kako je u ljeto '91. izgubila supruga- odveden i nestao, do danas nije nađen. Iste godine stupa u kontakt s predsjednikom Stjepanom Mesićem, ali ne dobiva nikakav odgovor. Izlazi iz Vukovara, prijete joj, nakon čega ponovo piše predsj. Mesiću (za vrijeme njegovog predsjedničkog mandata), dobiva odgovor da je njezin predmet proslijeđen policiji. Ponovo se ne događa ništa. Od tada se susrela se s sadašnjim predsjednikom RH Josipovićem tri puta, no nikakav se napredak nije dogodio

Zemina Jaroš (Udruga hrvatskih civilnih žrtava Domovinskog rata OBŽ)

5.4.1992., u granatiranju Osijeka poginula je njena 14-godišnja kćerka, neposredno prije toga, izgubila je muža, ostala je i bez posla i bez stana. Kao vid obeštećenja uspjela je ostvariti jedino invalidninu u iznosu od 831 kune.

O dokumentiranje ljudskih gubitaka Republike Hrvatske 1991-1995 (rezultati, izazovi) govorio je ;

Slaven Rašković (Documenta)

Naveo je kako Documenta – Zagreb radi s timom istraživača/ica i volontera/ki pomienični popis svih nestalih, ubijenih i stradalih građana RH, a nakon 15 godina ne postoji javni registar. Tim četiri godine radi na terenu s obitelji i srodniciam žrtava i žrtvama individualno terena uz ograničena sredstva, a često se javlja manjak ljudi u državnim inistitucijam sa konkretnim odgovorima kada se proslijede rezultati, ili problemi s terena.

Ovaj projekt financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
Štrigina 1a, 100000 Zagreb
zaklada.civilnodrustvo.hr

Documenta
Centar za suočavanje s prošlošću
Selska cesta 112c
HR-10000 Zagreb
Tel: 01 457 23 98
Fax: 01 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MIRamiDA Centar
Regionalne razmjene
mirovnih iskustava
Mate Gorjana 2
HR-52429 Grožnjan
Tel/Fax: 052 776 011
miramida@zamir.net
www.miramida.org

Udruga osoba oštećenih
terorističkim djelovanjem
“Pravda”
Dr. Ante Starčevića bb
HR-43000 Bjelovar
Tel: 043 213 018
Fax: 043 213 018
jovica.brkic@bj.t-com.hr

Centar za mir, nenasilje i
ljudska prava Osijek
Augusta Senoe 6
HR-31000 Osijek
Tel: 031 206 886
Fax: 031 206 889
centar-za-mir@centar-za-mir.hr
www.centar-za-mir.hr

Centar za podršku i razvoj
civilnog društva “Delfin”
Matije Gupca 7
HR-34550 Pakrac
Tel: 034 411 780
Fax: 034 411 780
delfin@zamir.net
www.delfin-pakrac.com

“Zajedno za prava svih žrtava rata - osnaživanje organizacija civilnog društva za istraživanje činjenica i zagovaranje obeštećenja.”

O istraživanje o potrebama civilnih žrtava rata te preliminarnim rezultatima, govorila je;

Emina Bužinkić (Documenta)
Emina (DOCUMENTA)

Ukazala je kako je 15 godina nakon prestanka sukoba sramotno ne znati točan broj civilnih žrtava rata, a prijepori su i oko same definicije pojma civilna žrtva. 402 poginula djeteta, 1044 ranjene djece „Istraživanja su pokazala da institucije nisu izgradile mehanizme dodijele obeštećenja.“

(63% ispitanika tražilo je nekakav vid obeštećenja, ali tek 57% njih to je i ostvarilo – 800 do 1300 kn)

Istraživanje potreba civilnih žrtava ukazalo je na potrebe : psihosocijalne i pravne pomoći, za javno priznanje krivnje, izjednačavanje prava vojnih i civilnih žrtava, procesuiranje počinitelja te pronalaženje posthumnih ostataka nestalih. (poginulih)

Ovaj projekt financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Štrigina 1a, 100000 Zagreb
zaklada.civilnodrustvo.hr

Documenta
Centar za suočavanje s prošlošću
Selska cesta 112c
HR-10000 Zagreb
Tel: 01 457 23 98
Fax: 01 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MIRamiDA Centar
Regionalne razmjene
mirovnih iskustava
Mate Gorjana 2
HR-52429 Grožnjan
Tel/Fax: 052 776 011
miramida@zamir.net
www.miramida.org

Udruga osoba oštećenih
terorističkim djelovanjem
“Pravda”
Dr. Ante Starčevića bb
HR-43000 Bjelovar
Tel: 043 213 018
Fax: 043 213 018
jovica.brkic@bj.t-com.hr

Centar za mir, nenasilje i
ljudska prava Osijek
Augusta Senoe 6
HR-31000 Osijek
Tel: 031 206 886
Fax: 031 206 889
centar-za-mir@centar-za-mir.hr
www.centar-za-mir.hr

Centar za podršku i razvoj
civilnog društva “Delfin”
Matije Gupca 7
HR-34550 Pakrac
Tel: 034 411 780
Fax: 034 411 780
delfin@zamir.net
www.delfin-pakrac.com

O socijalna pravima za civilne žrtve rata govorila je :

Milena Horvat (Ministarstvo branitelja RH)

“Hrvatska ima samo dva zakona koja uređuju ova pitanja.”

Izrađene su teze novog Zakona - Zakon o vojnim invalidima i civilnim žrtvama rata, koji nakon višegodišnjeg iskustva ipak nije uspio pronaći volju kod političkih predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti. Mnoge udruge također nisu za davanje većih prava civilnim žrtvama.

Uputila je kritiku na razmišljanje kako uslijed ekonomske krize 2013. godine ne može doći do donošenja novih Zakona, navodeći da postoji u pravu i odgoda stupanja na snagu, dok ekonomska kriza ne prođe.

Po završetku okruglog stola, prisutnima je bilo dopušteno da sudjeluju u diskusiji.

Nurija Sefić (Hrvatska udruga stradalih zaposlenika iz Domovinskog rata)

Ukazao je na problem sve manjih mrvica koje civilne žrtve dobijaju svakom promjenom. Ukazao je na problem prelaska imovinskog cenzusa i za jednu lipu, a u gubitku mnogih prava koja su esencijalna za većinu obitelji te stradalih. Pozvao je predstavnicu Ministarstva branitelja da ustraje u donošenju novog i kvalitetnijeg zakona.

Mnogi stradalnici, zainteresirani građani postavljali su direktne upite predstavnici Ministarstva Branitelja tražeći odgovor, mogu li ostvariti svoja prava, te koja su njihova prava.

Zaključak okruglog stola su, nadovezujuću se jedna na drugu, dale **Vesna Teršelić** (Documenta – Zagreb) i **Katarina Kruhonja**, Osijek, potvrđujući postojanje patnje i neriješene probleme, no da jedino vlastitom ustrajnošću ali i zajedničkom ustrajnošću, neovisno o vjeri, nacionalnosti ostvaruju svoja prava.

Okrugli stol završio je međusobnim druženjem, razgovorom u 20,00h.

U Vukovaru 17.listopada 2012. godine,

*Tekst napisali : **Andrea Alagić i Miren Špek***

*Fotografije s tribine : **Sandra Lustig***

Ovaj projekt financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
Štrigina 1a, 100000 Zagreb
zaklada.civilnodrustvo.hr

Documenta
Centar za suočavanje s prošlošću
Selska cesta 112c
HR-10000 Zagreb
Tel: 01 457 23 98
Fax: 01 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MIRamiDA Centar
Regionalne razmjene
mirovnih iskustava
Mate Gorjana 2
HR-52429 Grožnjan
Tel/Fax: 052 776 011
miramida@zamir.net
www.miramida.org

Udruga osoba oštećenih
terorističkim djelovanjem
“Pravda”
Dr. Ante Starčevića bb
HR-43000 Bjelovar
Tel: 043 213 018
Fax: 043 213 018
jovica.brkic@bj.t-com.hr

Centar za mir, nenasilje i
ljudska prava Osijek
Augusta Senoe 6
HR-31000 Osijek
Tel: 031 206 886
Fax: 031 206 889
centar-za-mir@centar-za-mir.hr
www.centar-za-mir.hr

Centar za podršku i razvoj
civilnog društva “Delfin”
Matije Gupca 7
HR-34550 Pakrac
Tel: 034 411 780
Fax: 034 411 780
delfin@zamir.net
www.delfin-pakrac.com